

Bilag om udvikling i praktikpladser på erhvervsuddannelserne¹

Bilaget giver en statistisk belysning af udviklingen i uddannelsesaftaler (praktikpladser), skolepraktik og praktikpladssøgende elever i perioden 1993 til maj 2005.

Erhvervsuddannelserne er tilrettelagt som vekseluddannelser. Det betyder, at uddannelserne veksler mellem ophold på skole og praktik i en virksomhed. Praktikken er normalt omfattet af en uddannelsesaftale mellem en elev og en virksomhed. Det er derfor hovedreglen, at elever skal have en uddannelsesaftale for at kunne gennemføre en af de ca. 120 erhvervsuddannelser.

For elever, der ikke kan opnå en uddannelsesaftale, er der mulighed for under visse betingelser at gennemføre uddannelsen med skolepraktik. P.t. er denne mulighed til stede i 48 af uddannelserne. Der er 1. januar 2005 indført adgangsbegrænsning til skolepraktik i 8 af disse uddannelser for elever, der kommer direkte fra grundforløbet. Elever, som uden egen skyld mister en uddannelsesaftale, kan uanset adgangsbegrænsningen optages i skolepraktik i de 8 uddannelser.

Elever, der søger praktikplads, registreres på erhvervsskolerne som praktikpladssøgende. Elever i skolepraktik skal være praktikpladssøgende. I praktikpladsopgørelser frem til 2003 er praktikpladssøgende elever talt med både i opgørelsen af antal praktikpladssøgende elever og i antal elever i skolepraktik. Efter omlægningen af praktikpladsstatistikken er der fra og med 2003 indført flere typer opgørelser af antal praktikpladssøgende, hvoraf i én af opgørelserne er fraregnet elever i skolepraktik.

I. Udviklingen på praktikpladsområdet

a. 1993-2003

I perioden 1993-2003 var der et samlet markant fald i antallet af indgåede ordinære uddannelsesaftaler og en stigning i antallet af praktikpladssøgende og antallet af elever i skolepraktik, jf. tabel 1.

Faldet i de indgåede uddannelsesaftaler var på 23 pct. over perioden som helhed. Faldet skete primært på det merkantile område, hvor indgåelsen af aftaler i 2003 kun udgjorde 55 pct. af antallet i 1993. Det tilsvarende fald for de tekniske uddannelser var på 3 pct. Dermed undergik sammensætningen af erhvervsuddannelserne en væsentlig forandring.

¹ Arbejdsrapporten er udarbejdet af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi. Papirerne er sendt til Globaliseringsrådet som faktisk baggrund for Globaliseringsrådets diskussioner. Globaliseringsrådet kan ikke tages til indtægt for arbejdsrapporterne.

Tabel 1. Søgebestand ultimo året, skolepraktikbestand ultimo året og antal indgåede ordinære aftaler i løbet af året og bestand af elever med uddannelsesaftaler, 1993-2003

		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Søge-bestand (**)	Abso- lut	8.658	7.421	6.220	6.539	8.436	8.581	8.906	7.387	9.733*	10.076*	10.742
	Indeks	100	86	72	76	97	99	103	85	112	116	124
Skp-bestand (***)	Abso- lut	3.700	3.880	3.304	2.957	3.265	3.444	5.208	5.791	6.125	6.235	7.073
	Indeks	100	105	89	80	88	93	141	157	166	169	191
Indg. ord. aftaler/år	Abso- lut	34.094	36.734	39.600	38.274	31.228	34.118	30.981	31.004	28.959	27.667	26.380
	Indeks	100	108	116	112	92	100	91	91	85	81	77
Elever med aftale (AER)	Abso- lut	-	-	-	-	71.321	70.271	71.794	68.072	64.136	59.975	56.519

*) Det skal bemærkes, at der i årene 2001 og 2002 blev givet tilskud til skoler til praktikpladssøgende arbejde ud fra antal søgende elever, hvilket kan have betydet en skærpet opmærksomhed ift. registrering af antal søgende.

**) Søgebestanden er antal søgende (incl. skp-elever) ultimo året (med bekræftet søgeønske indenfor 6 måneder forud for 31/12 det pgl. år).

***) Skolepraktikbestanden er antal igangværende skolepraktikelever ultimo året.

Kilde: Easy-p og AER

Der var i perioden 1993-2003 tæt ved en fordobling i antallet af igangværende skolepraktikelever. Stigningen var kraftigere end stigningen i antallet af praktikpladssøgende. Det kan i øvrigt nævnes, at der i perioden 1993 - 2003 var et fald i ungdomsårgangene. Befolkningstallet for gruppen af 15-24-årige faldt med 16 pct.

Perioden var samtidig været kendetegnet ved et stigende antal vokselever frem til og med år 2000, hvorefter antallet var faldende. Det fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Antal vokselever (bestand) der har udvirket refusion til arbejdsgiver fra AER 1996-2003 sat i relation til AER-elevbestanden, 1996-2003

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Voksen- Elever	2.497	3.285	6.182	8.625	9.334	8.756	8.068	7.382
Aer-elev- bestand		71.321	70.271	71.794	68.072	64.136	59.975	56.519

Kilde: AER 2004 samt www.aer.dk. AER står for Arbejdsgivernes Elev Refusion

b. 2003-maj 2005

I 2004 blev der foretaget væsentlige ændringer i praktikpladsnøgletallene med hensyn til datagrundlag og definitioner. Samtidig blev tallene for 2003 omlagt i overensstemmelse med de nye definitioner for at skabe sammenlignelighed bagud i tid.

Året 2004 indeholdt et brud med mange af de centrale udviklingstendenser, der prægede udviklingen fra 1993 til 2003. Nedgangen i indgåelsen af uddannelsesaftaler blev afløst af en stigning på 7 pct. fra 2003 til 2004. Stigningen i de 5 første måneder af 2005 har været på 8 pct. sammenlignet med samme måneder i 2004.

Desuden er der fra 1. januar 2005 blevet udbudt 3 skolebaserede erhvervsuddannelser, hvor eleverne ikke skal have uddannelsesaftale med en virksomhed. Der er i de første 5 måneder blevet optaget 304 elever i disse uddannelser og 241 elever var ultimo maj i gang med en af disse uddannelser.

I tabel 3 sammenstilles praktknøgletal for 2003, 2004 og perioden frem til maj 2005 efter de nye opgørelsesmetoder.

Tabel 3. Nøgletal 2003-maj 2005

	2003	2004	Procentvis ændring	maj 2004	maj 2005	Procentvis ændring
Igangværende aftaler (*)	55038	54723	-1%	55936	56091	0%
Indgåede aftaler år til dato	26170	27975	7%	11129	12054	8%
Elever i gang med skolepraktik (*)	7562	6938	-8%	7656	6016	-21%
Elever optaget i skolepraktik år til dato	6476	5371	-17%	2385	1192	-50%
Elever i gang med uddannelser med skolebaseret praktik (*)	.	.	.	.	241	.
Elever optaget i uddannelser med skolepraktik år til dato	.	.	.	.	304	.
Søgende i karenperiode (*)	2139	1907	-11%	772	404	-48%
Nettosøgende (*)	9231	8748	-5%	11252	9273	-18%
- heraf nettosøgende uden for skolepraktik (*)	1749	1874	7%	3721	3519	-5%
- heraf nettosøgende i skolepraktik (*)	7482	6874	-8%	7531	5754	-24%
Bruttosøgende i alt (*)	11370	10655	-6%	12024	9677	-20%

Note:

(*) Bestandstal opgjort ultimo perioden.

I sammentælling af indgåede aftaler respekteres det, at én og samme elev kan indgå mere end én aftale. I bestandsopgørelser tælles hver elev kun én gang.

Tilgangstallet for skolepraktik er nytilgang af elever, der i forbindelse med en given uddannelse ikke tidligere har været i skolepraktik.

Bruttosøgende er praktikpladssøgende elever uden igangværende eller fremtidig praktikaftale. Yderligere er det et krav, at eleven har afsluttet grundforløbet og har et opdateret søgeønske (0-6 mdr. i 2004, 0-3 mdr. 2005), og/eller er i skolepraktik.

Nettosøgende er bruttosøgende med grundforløb, der er afsluttet for mindst 2 mdr. siden - svarende til 2 mdr. karenperiode for skolepraktik.

De søgende er estimeret m.h.t. kravet om afsluttet grundforløb. Fra 2005 indgår grundforløbsdata fra EASY-A i grundlaget for statistikkerne. Dette forbedrer søgestatistikkerne.

Gruppen af nettosøgende i skolepraktik svarer ikke til skolepraktikbestanden, da de nettosøgende i skolepraktik ikke omfatter elever med igangværende eller fremtidig aftale.

Kilde til tal ultimo 2003 og 2004: EASY-P udtræk medio januar 2005, kilder til tal ultimo maj 2004 og 2005: EASY-S udtræk medio juni 2005. EASY-systemerne opdateres løbende - derfor afhænger statistikkerne af udtrækstidspunktet.

Antallet af elever i skolepraktik faldt fra 2003 til 2004 med 8 pct. Det hang især sammen med et stort relativt fald i nytilgangen til skolepraktikken. Denne udvikling er også fortsat i 2005, hvor faldet i antallet af elever i skolepraktik opgjort ultimo maj i år er på 21 pct. sammenlignet med samme tidspunkt sidste år.

Endelig var der fra 2003 til 2004 et fald i gruppen af praktikpladssøgende – bortset fra de nettosøgende uden for skolepraktikken (hvor stigningen var på ca. 125 elever). En tilsvarende opgørelse ultimo maj 2005 sammenholdt med samme tidspunkt sidste år viser, at denne udvikling er fortsat – nu med fald inden for alle typer opgørelser.

Det kan afslutningsvis nævnes, at der fra 2003 til 2004 har været en mindre stigning i antallet af 15-24-årige. Stigningen er på ca. 1.000 unge ud af en samlet størrelsesorden på knap 600.000 i aldersintervallet 15-24-årige.

***For eventuelle faktuelle spørgsmål: Chefkonsulent John Torben Larsen,
Undervisningsministeriet, telefon 33 92 56 96***